

**POTILAIEN ANTAMAN PALAUTTEEN VAIKUTUS
SAIRAAHOITAJAOPIKSELIJOIDEN OSAAMISEEN**

Eeva Talus

Kandidaatin tutkielma

Hoitotieteen ja terveyshallintotieteen
tutkimusyksikkö

Terveystieteiden opettajan

koulutusohjelma

Oulun yliopisto

Marraskuu 2016

Oulun yliopisto,
LKT, Hoitotieteen ja Terveystieteiden tutkimusyksikkö/
Terveystieteiden opettajan koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Eeva Talus:

Potilaiden antaman palautteen vaikutus sairaanhoitajaopiskelijoiden osaamiseen
Kandidaatin tutkielma: 26 sivua, liitteet 6 sivua
Marraskuu 2016

Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvailla potilaiden antaman palautteen vaikuttavuutta sairaanhoitajaopiskelijoiden osaamiseen. Tutkimuskysymyksenä oli miten potilaiden antama palaute vaikuttaa sairaanhoitajaopiskelijoiden osaamiseen? Tutkimus tehtiin kirjallisuuskatsauksena. Seitsemän tietokantahakujen kautta löydettyä alkuperäisartikkeliä analysoitiin sisällön analyysillä. Mukaan otetuissa alkuperäisartikkeleissa tutkittiin sairaanhoitajaopiskelijoiden, sairaanhoitajien, opettajien sekä potilaiden kokemuksia ja näkemyksiä haastatteleamalla.

Tulokset jaettiin neljään pääluokkaan; opiskelijoiden itseluottamukseen vaikuttaminen, hoitotyön taitojen kehittyminen, hoitosuhteen paraneminen ja eettiseen toimintaan vaikuttaminen. Tutkimuksessa selvisi, että potilaiden antaman palautteen myötä opiskelijoiden itseluottamus omaan hoitotyön osaamiseen kasvoi. Sairanhoitajaopiskelijoiden hoitotyön käytännön osaaminen kehittyi. Potilaan ja opiskelijan välisen hoitosuhteen luomiseen tarvittava osaaminen parani. Opiskelijoiden toiminnan pelättiin muuttuvan tehtäväkeskeisemmäksi, kun he tiesivät saavansa potilaalta palautetta. Opiskelijoiden ja potilaiden haavoittuvuudesta oltiin huolissaan. Osa koki saavansa aidointa palautetta potilailta ja osa epäili potilaiden antaman palautteen totuudenmukaisuutta.

Potilaiden antamalla palautteella oli positiivisia vaikutuksia sairaanhoitajaopiskelijoiden osaamiseen. Tarvitaan kuitenkin palautetta myös terveydenhuollon ammattihenkilöltä, joka osaa arvioida hoitotyön kliinistä osaamista ja on tietoinen opiskelijan tavoitteista ja osaamisvaatimuksista harjoittelujaksolle. Osa potilaista kokee hankalaksi antaa negatiivista palautetta, jolloin opiskelijat eivät välttämättä saa täysin totuudenmukaista palautetta. Jatkossa voisi tutkia Suomessa potilaiden palautteen vaikutusta sekä kehittää palautteenantojärjestelmän, jonka avulla systemaattisesti voitaisiin hyödyntää potilaiden näkemystä heidän saamastaan hoidosta.

Avainsanat: Sairanhoitajakoulutus, palaute, potilaat, ammattitaito ja osaaminen.

Sisältö

TIIVISTELMÄ

1 JOHDANTO	1
2 KESKEISET KÄSITTEET JA AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET	2
2.1 Sairaanhoitajakoulutus ja potilaat	2
2.2 Sairaanhoitajan ammattitaito ja osaaminen.....	3
2.3 Palaute.....	4
2.4 Potilaiden osallisuus sairaanhoitajaopiskelijoiden koulutuksessa	5
3 TUTKIMUKSEN TAVOITE, TARKOITUS JA TUTKIMUSKYSYMYS	7
4 TUTKIMUSAINEISTO JA -MENETELMÄT	8
4.1 Tietokantahakujen eteneminen	8
4.2 Hyväksymiskriteerit ja poissulkukriteerit	9
4.3 Sisällön analyysi	10
5 TUTKIMUSTULOKSET	12
5.1 Sairaanhoitajaopiskelijoiden itseluottamukseen vaikuttaminen.....	12
5.2 Sairaanhoitajaopiskelijan ja potilaan välisen hoitosuhteen paraneminen	13
5.3 Sairaanhoitajaopiskelijoiden hoitotyön taitojen kehittyminen ja sairaanhoitajaopiskelijoiden eettiseen toimintaan vaikuttaminen	13
6 TUTKIMUKSEN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS	16
7 POHDINTA, JOHTOPÄÄTÖKSET JA JATKOTUTKIMUSEHDOTUKSET	18
7.1 Potilaiden antaman palautteen erityispiirteet	18
7.2 Potilaan antaman palautteen merkitys opiskelijan kehittymiselle.....	20
7.3 Jatkotutkimusehdotukset.....	21
LÄHTEET	22
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Potilaita pyritään kansainvälisesti ottamaan enemmän mukaan hoitoon ja hoitopäätöksiä tekemiseen (World Health Organization 2012), joten miksi ei myös otettaisi mukaan tulevien hoitotyön ammattilaisten osaamisen kehittämiseen ja siten saavutettaisi paremmin potilaslähtöistä hoitotyötä? Kuitenkin potilaan osallistumista korostettaessa tulisi huomioida potilaan asiantuntemus omasta hoidostaan. Myös Suomessa Juha Sipilän hallituksen hallitusohjelmassa esitettiin yhdeksi kärkihankkeeksi sosiaali- ja terveystalouden muuttaminen asiakaskeskeisemmäksi (Valtioneuvosto 2016).

Näyttöön perustuvan hoitotyön keskiössä on potilas ja parhaimmat näytöt tulevat juuri potilaiden ja heidän perheidensä tarpeista (Salmond & Holly 2012). Tulevaisuuden kehitystä on potilaiden kokemusten ja näkemysten huomioiminen sairaanhoitaja-opiskelijoiden koulutuksessa (Debyser ym. 2011). Aihetta on tärkeää tutkia, sillä useassa tutkimuksessa mainitaan, että on olemassa vähän systemaattista tutkimusta potilaiden antamasta palautteesta sairaanhoitajaopiskelijoille (Speers 2008, Stickley ym. 2010, Debyser ym. 2011, Haycock-Stuart ym. 2016).

Sairaanhoitajien osaamisen tulee olla monipuolista (Opetusministeriö 2006). On tärkeää kehittää sairaanhoitajien koulutusta, jotta saadaan ammattitaitoisia terveydenhuollon ammattilaisia terveysalalle. Tässä tutkimuksessa tutkittiin kirjallisuuskatsauksen kautta, miten potilaiden antama palaute vaikuttaa sairaanhoitajaopiskelijoiden osaamiseen ja sitä kautta tuotiin tietoa kansainvälisestä näkökulmasta sairaanhoitajaopiskelijoiden koulutuksen kehittämiseen sekä kehitetään potilaslähtöisempää hoitotyötä. Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvailla potilaiden antaman palautteen vaikuttavuutta sairaanhoitajaopiskelijoiden osaamiseen.

2 KESKEISET KÄSITTEET JA AIKAISEMMAT TUTKIMUKSET

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää sairaanhoitajien, sairaanhoitajaopiskelijoiden, hoitotyön opettajien ja potilaiden näkökulmasta potilaiden antaman palautteen vaikutusta sairaanhoitajaopiskelijoiden osaamiseen, jotta voidaan kehittää sairaanhoitajien koulutusta. Tutkimuksen keskeiset käsitteet olivat siis sairaanhoitajakoulutus, potilaat, palaute, ammattitaito ja osaaminen.

Aikaisemmissa tutkimuksissa tutkittiin potilaiden osallistumista sairaanhoitajaopiskelijoiden koulutukseen eri tavoin (Perry ym. 2012, O'Donnell & Gormley 2013, Shinnick & Woo 2014, Scammel ym. 2015, Shin ym. 2015). Lisäksi oli tutkittu simulaatiotilanteissa mukana olleiden potilaiden antaman palautteen vaikutuksia (Webster ym. 2012).

2.1 Sairaanhoitajakoulutus ja potilaat

Sairaanhoitajan koulutuksesta 90 opintopistettä (koko tutkinto on 210 opintopistettä) tulee käytännön harjoittelujaksoilta (Opetusministeriö 2006). Näiden harjoittelujaksojen tulee vastata EU direktiivin 2013/55/EY ammattipätevyyden tunnistamiseen vaadittavaa kliinistä opettamista. Sairaanhoitajia koulutetaan Suomessa ammattikorkeakouluissa ja heidän opintonsa sisältävät teoreettisia perusopintoja, klinisiä ammattiopintoja, tiedonhankinta-, tutkimus- ja kehittämisopintoja, viestintä- ja kieliopintoja, yhteiskunta- ja käytäytymistieteellisiä opintoja, luonnontieteellisiä ja lääketieteellisiä opintoja, opinnäytetyön, kypsyysnäytteen, harjoittelun, vaihtoehtoisia opintoja sekä vapaasti valittavia opintoja. (Opetusministeriö 2006, Eriksson ym. 2015.)

Potilaalla tarkoitetaan terveyden- ja sairaanhoidon palveluita käyttävää tai muulla tavoin niiden kohteena olevaa ihmistä (Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 17.8.1992/785). Potilas on myös terveydenhuollonpalveluiden käyttäjä, jolla on joko potentiaalisia tai aktuaalisia ongelmia koskien terveydentilaansa (Sairaanhoitajien koulutussäätiö 2010). Potilailla on lailla säädellyt oikeudet, joita sairaanhoitajaopiskelijoiden tulee kunnioittaa ja huomioida (Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 17.8.1992/785). Tässä tutkimuksessa potilaalla tarkoitetaan kaikkia, joita alkuperäistutkimuksissa kutsuttiin potilaaksi, asiakkaaksi tai palveluiden käyttäjäksi.

2.2 Sairaanhoidajan ammattitaito ja osaaminen

Sairaanhoidajaopiskelijoiden tulee ammattikorkeakouluopintojensa aikana saavuttaa tarvittavat taidot toimiakseen sairaanhoitajina (Eriksson ym. 2015). Sairaanhoidajan ammatin vaatimuksia säätelee laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä (laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 28.6.1994/559). Sairaanhoidajat toteuttavat näyttöön perustuvaa hoitotyötä (Eriksson ym. 2015). Sairaanhoidajalla on tärkeä rooli potilaan tukemisessa ja huomioimisessa hoidon suunnittelussa sekä toteutuksessa. Sairaanhoidajalla tulee olla vuorovaikutustaitoja, yhteistyötaitoja, ajanhallinnantaitoja sekä tiedonhaunosaamista. (Kemppainen ym. 2013.) Valmistuttuaan sairaanhoidajaopiskelijoilla tulee olla tutkimus- ja kehittämisosaamista, päätöksenteko-osaamista, potilaslähtöistä hoitotyön osaamista, kliinistä osaamista, eettistä osaamista, kumppanuusosaamista ja ohjausosaamista. Lisäksi sairaanhoidajan ammatissa vaaditaan terveyden ja hyvinvoinnin osaamista, vuorovaikutusosaamista, kulttuurista osaamista, tietoteknologian osaamista sekä johtamisosaamista. Osaamisalueisiin kuuluu myös itsensä kehittäminen, jota varten opiskelijoilla tulee olla itsetuntemusta. (Eriksson ym. 2015.) Itseluottamus vaikuttaa opiskelijan ammatilliseen kehittymiseen ja esimerkiksi eettiseen päätöksentekoon (Iacobucci ym. 2012).

Sairaanhoidajaopiskelija kohtaa potilaita käytännön harjoittelujaksoilla. Sairaanhoidajaopiskelijan ja potilaan välisellä suhteella on merkitystä sairaanhoidajaopiskelijalle ja hänen osaamiselleen opiskelijoiden oppiessa näkemään potilaat yksilöinä (Suikkala ym. 2008) ja potilaan kannalta vaikuttamalla potilaan näkemykseen hoidosta ja terveydestä (Halldorsdottir 2007). Jotta potilas olisi hoidon keskiössä, tulee hoitajan muodostaa hoitosuhde potilaan kanssa (Salmond & Holly 2012). Potilaan ja opiskelijan välinen suhde voi olla teoreettinen, simuloitu tai reaalinen suhde. Oikeissa hoitotyön ympäristöissä oikeiden hoidossa olevien potilaiden kanssa opiskelija muodostaa realistisen suhteen. Opiskelijoiden reaalisen potilassuhteen muodostumiselle on paremmat mahdollisuudet potilaiden osallistuessa sairaanhoidajaopiskelijoiden koulutukseen. (Leino-Kilpi ym. 2016.) Sairaanhoidajan tulee olla aidosti hoitava, osaava sekä omata ammatillista tietoa, jotta potilas-hoitaja suhde voi muodostua. Potilaan ja hoitajan välisen suhteen tulee olla dialektinen eli suhteen tulee olla sopivan läheinen, mutta kuitenkin kunnioittaa potilaan yksityisyyttä (Halldorsdottir 2007). Yksilöllisten kokemusten ymmärtäminen paranee opiskelijoilla, kun potilaat itse kertovat osana koulutusta opiskelijoille omasta sairaudestaan

(Leino-Kilpi ym. 2016). Sairaanhoidajaopiskelijat kokivat suhteen potilaan kanssa vaikuttavan positiivisesti heidän henkilökohtaiseen ja ammatilliseen kasvuun, itsetuntoon sekä potilaiden hoitoon sitoutumiseen ja terveyteen (Suikkala ym. 2008). Suhteen luominen tapahtuu vaiheittain kontaktista, anonyymiteetin poistumiseen, yhteyden tiedostamiseen, luottamuksellisuuden saavuttamiseen, solidaarisuuteen ja lopulta hoitamisesta keskusteluun. (Halldorsdottir 2007.)

2.3 Palaute

Palautteella on merkitystä opiskelijan kehittymisen kannalta erityisesti käytännön harjoittelussa. Palaute antaa suuntaa opiskelulle, kehittää itsetuntoa ja lisää motivaatiota. (Clynes & Raftery 2008.) Palaute vaikuttaa positiivisesti opiskelijoiden oppimiseen. Palautteen tulisi keskittyä tehtävään, olla tarkka ja vastata tavoitteita. (Webster ym. 2012.) Potilaiden palaute voi antaa opiskelijalle arviota ammatillisesta osaamisesta ja mahdollistaa paremmin tunnistamaan opiskelijan vaikutusta potilaan hoitoon. Potilaat eivät välttämättä tiedä millaista tietoa ja millaisia taitoja opiskelijoilta odotetaan, mikä voi luoda ongelmia palautteen antamiselle. (Leino-Kilpi ym. 2016.) Opiskelijat pitävät suullista palautetta henkilökohtaisempana kuin kirjoitettua ja kokivat sen kirjallista palautetta positiivisemmaksi sekä kannustavammaksi (Bourgault ym. 2013).

Harjoittelujakson aikana sairaanhoidajaopiskelijan tulee saada palautetta ohjaajaltaan säännöllisesti. Palautteessa tulisi arvioida opiskelijan tietoperustaa, vuorovaikutustaitoja, asennetta, ammattimaisuutta, turvallisuutta ja motivoituneisuutta sekä psykomotorisia taitoja. Opiskelijan kehittymisen kannalta on oleellista saada palautetta ohjaajalta virallisten ohjauskeskustelujen lisäksi. Rakentava palaute lisää opiskelijoiden motivaatiota ja itseluottamusta, lisää osaamisen tasoa, kehittää ryhmätyötaitoja ja parantaa henkilökohtaista kehitystä. Rakentava palaute sisältää realistisia tavoitteita ja siinä on huomioitu opiskelijan mahdolliset odotukset palautteen osalta. Rakentavaan palautteeseen kuuluu myös kerätä tietoa opiskelijan osaamisesta. Tarkasti kertominen ja heti toimiminen ovat rakentavan palautteen osa-alueita. (Duffy 2013.)

2.4 Potilaiden osallisuus sairaanhoitajaopiskelijoiden koulutuksessa

Perry ym. (2012) tekivät systemaattisen kirjallisuuskatsauksen psykiatrisista sairaanhoitajaopiskelijoista, joiden opetukseen jollain tavalla potilaat osallistuivat. Tutkimuksen tuloksien mukaan potilaat opittiin näkemään ihmisinä eikä pelkästään sinä sairautena, jonka vuoksi he olivat hoidossa. Potilaiden mukana oleminen muutti oppimisen ihmiskeskemmäksi. Opiskelijat olivat motivoituneempia oppimaan ja potilaan ja opiskelijan välinen suhde parani, kun potilaat olivat mukana opetuksessa. Toiminnassa tapahtui muutosta palautteen myötä. Osa tuloksista oli ristiriitaisia; osassa opiskelijoiden sosiaaliset taidot olivat parantuneet ja osassa puolestaan eivät. (Perry ym. 2012.) Toisessa systemaattisessa kirjallisuuskatsauksessa potilaiden mukaan ottamisesta sairaanhoitajaopiskelijoiden koulutukseen positiivisena nähtiin potilaiden tuoma aitous ja osaamisen kehittyminen. Lisäksi sairaanhoitajaopiskelijat oppivat näkemään myös potilaan näkökulman hoitotyössä. Sairaanhoitajaopiskelijat saivat näkemystä sairaanhoitajan työstä, kun kuulivat potilaan kertomuksia heidän hoidostaan ja sairaudestaan. Toisaalta taas resurssien ja logistiikan kannalta nähtiin haasteita. Potilaiden huomioon tärkeys tuli ymmärtää, jotta potilaat eivät tunne itseään hyväksikäytetyiksi. (Scammel ym. 2015.)

O'Donnell ja Gormley (2013) olivat tutkimuksessaan pyrkineet selvittämään opiskelijoiden näkemyksiä potilaiden mukaan ottamisesta mielenterveystyön opetussuunnitelmaan. Tutkimuksessa selvisi, että palautteen avulla opiskelijan osaaminen voi kehittyä, mutta huolta aiheuttaa opiskelijoiden ja potilaiden haavoittuvuus palautteenantoon liittyen. Vastauksissa tuli esille myös, että jos potilaat antaisivat palautetta opiskelijan portfolioista, voisivat opiskelijat kehittyä ammattimaisesti. (O'Donnell & Gormley 2013.)

Terryn tutkimuksen mukaan opiskelijat oppivat enemmän empatiaa ja tietoa potilaiden ollessa mukana opetuksessa. Opiskelijat oppivat myös huomioimaan potilaan näkökulman. (Terry 2012.) Simulaatiopotilaiden käyttäminen opetuksessa lisäsi opiskelijoiden tietoja ja taitoja, kerrotaan Shinin, Parkin ja Kimin tekemässä meta-analyysissä (2015). Myös oppimisen tulokset olivat parempia kuin normaalia luokkahuoneopetusta käytettäessä. Psykomotoriset taidot saattoivat kehittyä. Erityisesti loppuvaiheen opiskelijoille oli hyötyä simulaatiopotilaista, sillä he pääsivät silloin aidon tuntuissa potilaskohtaamisissa harjoittelemaan jo oppimiaan hoitotyön taitoja. (Shin ym. 2015.) Shinnickin ja Woon tut-

kimuksessa (2014) potilaiden käyttäminen simulaatiotilanteissa lisäsi opiskelijoiden minäpystyvyyttä ja tietoa. Kuitenkaan minäpystyvyys ei korreloitunut suhteessa opiskelijoiden tiedolliseen osaamiseen eikä siten korkeampi minäpystyvyys tarkoittanut suoraan korkeampia pisteitä opiskelijoiden tiedollisessa testauksessa. (Shinnick & Woo 2014.)

Webster ym. (2012) tutkivat potilaiden antaman palautteen merkitystä simulaatiotilanteessa. Potilaita ohjattiin palautteenannossa. He olivat mukana simulaatiotilanteessa ja antoivat sitten palautetta vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoista. Kaikkien potilaiden mielestä heidän saamansa koulutus oli hyödyllinen. Potilaat tunsivat olevansa suuressa vastuussa antaessaan palautetta opiskelijoiden osaamisesta ja halusivat saada omasta toiminnastaan palautetta. Potilailla oli tarve ymmärtää oman palautteensa merkitys. He tunsivat empatiaa opiskelijoita kohtaan. Potilaat kokivat tärkeäksi, että olivat myös oikeasti olleet potilaita eivätkä vain tässä simulaatiotilanteessa, joten he tiesivät miltä tuntuu olla potilaana. Jos potilaat antavat simulaatiotilanteessa palautetta, opiskelijat voivat tottua palautteen antoon ennen harjoittelujakson alkua. (Webster ym. 2012.)

3 TUTKIMUKSEN TAVOITE, TARKOITUS JA TUTKIMUSKYSY- MYS

Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvailla potilaiden antaman palautteen vaikuttavuutta sairaanhoitajaopiskelijoiden osaamiseen. Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää sairaanhoitajien, sairaanhoitajaopiskelijoiden, hoitotyön opettajien ja potilaiden näkökulmasta potilaiden antaman palautteen vaikutusta sairaanhoitajaopiskelijoiden osaamiseen, jotta voidaan kehittää sairaanhoitajien koulutusta. Tutkimuskysymys oli: Miten potilaiden antama palaute vaikuttaa sairaanhoitajaopiskelijoiden osaamiseen?

4 TUTKIMUSAINEISTO JA -MENETELMÄT

Tutkimus tehtiin kirjallisuuskatsauksena laadullisena tutkimuksena mukaillen systemaattista kirjallisuuskatsausta. Laadullisissa tutkimuksissa keskitytään muun muassa yksilön näkemyksiin, jokapäiväiseen elämään ja merkityksien etsimiseen (Denzin & Lincoln 2013). Kirjallisuuskatsauksen tavoitteena on löytää parasta näyttöön perustuvaa tietoa johonkin tiettyyn kysymykseen (Baker & Weeks 2014, Beitz & Bolton 2015), tässä tapauksessa siihen miten potilaiden antama palaute vaikuttaa sairaanhoitajaopiskelijoiden osaamiseen. Kirjallisuuskatsaus on tieteellinen tutkimus, joka tunnistaa, kritisoi ja yhdistää eri tutkimuksia (Baker & Weeks 2014).

Kirjallisuuskatsauksissa esitetään tarkat kysymykset, joihin etsitään vastauksia ja määritetään sisäänotto- ja poissulkukriteerit ennen tietokantahakujen aloittamista (Baker & Weeks 2014, Beitz & Bolton 2015). Tämän tutkimuksen tutkimuskysymykset ja sisäänotto- sekä poissulkukriteerit selkeästi esitettiin tutkimuksen raportissa. Aineiston analysointi tulee esittää kirjallisuuskatsauksessa. Tutkimuksien synteesi esitettiin tutkimuksen tuloksissa. (Beitz & Bolton 2015.) Analysointi ja synteesi tulivat tutkimuksessa esille.

4.1 Tietokantahakujen eteneminen

Artikkeleita etsittiin Medic-, Medline-, Scopus-, CINAHL-, PubMed- ja Google Scholar-tietokannoista. Taulukossa yksi avattiin tietokannoittain hakusanojen ja niiden lyhenteiden käyttäminen tietokantahakuja tehdessä. Hakusanoja olivat kotimaisissa tietokannoissa sairaanhoitaja, opiskelija, potilas, palaute, osaaminen ja kansainvälisissä tietokannoissa nurse, student, patient, client, service user, feedback, assessment, consumer participation, evaluation, patient-nurse patient ship, patient-centered care.

Hakusanoja katkaistiin, jotta kaikki sanojen taivutusmuodot tulisi huomioitua hauissa. Katkaistut hakusanat olivat hoit*, opis*, pot* palau*, osaa* sekä nurs*, stud*, pati*, clien*, asses*, skil*, evalu* ja feedb*. Hakuja tehtiin kokeilemalla erilaisia yhdistelmiä. Lisäksi CINAHL-tietokannassa käytettiin CINAHL-headings-haulla tulleita hakusanoja, mutta näillä hauilla ei saatu tutkimuksen kannalta oleellisia artikkeleita. CINAHL-Headings-hakujen vuoksi CINAHL-tietokannassa käytettiin eniten hakusanoja.

Taulukko 1. Käytetyt hakusanat ja lyhenteet tietokannoittain.

Tietokanta	Käytetyt hakusanat ja lyhenteet
CINAHL	students OR nursing education OR student nurse AND feedback OR patient experience OR patient participation OR patient-nurse patient ship OR patient centered care OR evaluation OR assessment AND service user OR client OR patient AND nursing skills OR clinical competence OR communication skills OR social skills, nurs* AND stud* AND asses* OR feedb* OR evalu*AND patie*AND skil*
Medic	sairaanhoitaja AND palaute AND opiskelija AND osaaminen AND potilas, palau* AND opis* AND hoit* AND pot* AND osaa*
Pubmed	assessment OR feedback AND student nurse OR nursing student AND patient OR service user OR client AND skills, feedb* AND patie* AND skil*
Medline	feedback AND students AND nursing AND patients AND skills, nurs* AND stud* AND asses* OR evalu* OR feedb* AND patie* AND skil*
Scopus	nursing AND student AND feedback OR evaluation OR assessment AND service user OR patient, asses* OR feedb* OR evalu* AND patie* AND stud*AND nurs*
Google Scholar	patient OR service user AND feedback OR assessment AND nursing students AND skills

4.2 Hyväksymiskriteerit ja poissulkukriteerit

Hyväksymiskriteerit asettavat tutkimukselle rajat, joiden mukaan päätetään mitä artikkeleita otetaan mukaan (Salmond 2012a). Hyväksymiskriteereiksi asetettiin julkaisuvuosi 2006–2016, artikkelin tuli olla tieteellinen alkuperäisartikkeli, artikkelin tuli käsitellä potilaiden mukana olemista opiskelijoiden palautteenannossa ja artikkelin tuli olla laadultaan hyvä (kuvio yksi). Vuosirajaksi asetettiin vuodet 2006–2016, koska vuonna 2006 Kansainvälinen potilaskeskusten liitto (IAPO) julkaisi potilaskeskeisen terveydenhuollon julistuksensa ja haki yhteistyötä päättäjien ja terveydenhuollon ammattilaisten kanssa (Taylor 2008). Potilaskeskeisyyden korostumisen alkaminen vuodesta 2006 tässä tutkimuksessa katsottiin merkitykselliseksi myös potilaiden terveysalan koulutukseen mukaan ottamisen kannalta. Mukaan otetut artikkelit rajattiin tieteellisiin artikkeleihin. Hakua ei rajattu minkään tietyn ryhmän näkökulmaan vaan tutkimuksessa huomioitiin sairaanhoitajien, sairaanhoitajaopiskelijoiden, hoitotyön opettajien ja potilaiden näkökulmat. Artikkelien laatu arvioitiin QARI-moduulilla, jossa arvioidaan tutkimusmetodologian yhteneväisyyttä filosofisen näkökulman, tutkimuskysymysten, aineistonkeruumenetelmien, aineiston esittelyn ja analysoinnin sekä tulosten tulkinnan näkökulmasta. Lisäksi arvioi-

daan tutkijoiden kulttuurisen asemoinnin ilmaisua, tutkijan vaikutuksen kuvaamista, osallistujien kuvaamista, eettisten periaatteiden huomiointia sekä johtopäätöksien perustamista analyysiin. (Joanna Briggs institute 2014.) Kymmenestä kohdasta viiden tuli täytyä, jotta artikkeli hyväksyttiin mukaan tutkimukseen. Mukaan otetut artikkelit täyttivät kuudesta kahdeksaan QARI-moduulin kymmenestä kohdasta. Tutkimuksien saamat pisteet on esitetty liitteessä yksi.

Poissulkukriteerejä olivat muut julkaisuvuodet kuin 2006–2016 sekä artikkeli käsitteleminen muiden kuin aitojen potilaiden mukana olemista opiskelijan palautteenannossa ja kokotekstin saavuttamattomuus. Osassa tutkimuksissa käsiteltiin kokemuksia potilaiden mukana olemisesta opiskelijan arviointitilanteessa. Nämä tutkimukset otettiin mukaan katsaukseen, sillä arviointitilanteissa potilaat antoivat nimenomaan palautetta opiskelijoille. Tutkimuksessa on tarpeeksi aineistoa, jos tuloksissa saavutetaan saturaatio eli uutta tietoa ei enää lisäaineistosta saavuteta (Corbin & Strauss 2015). Saturaatio saavutettiin seitsemän tutkimuksen kautta.

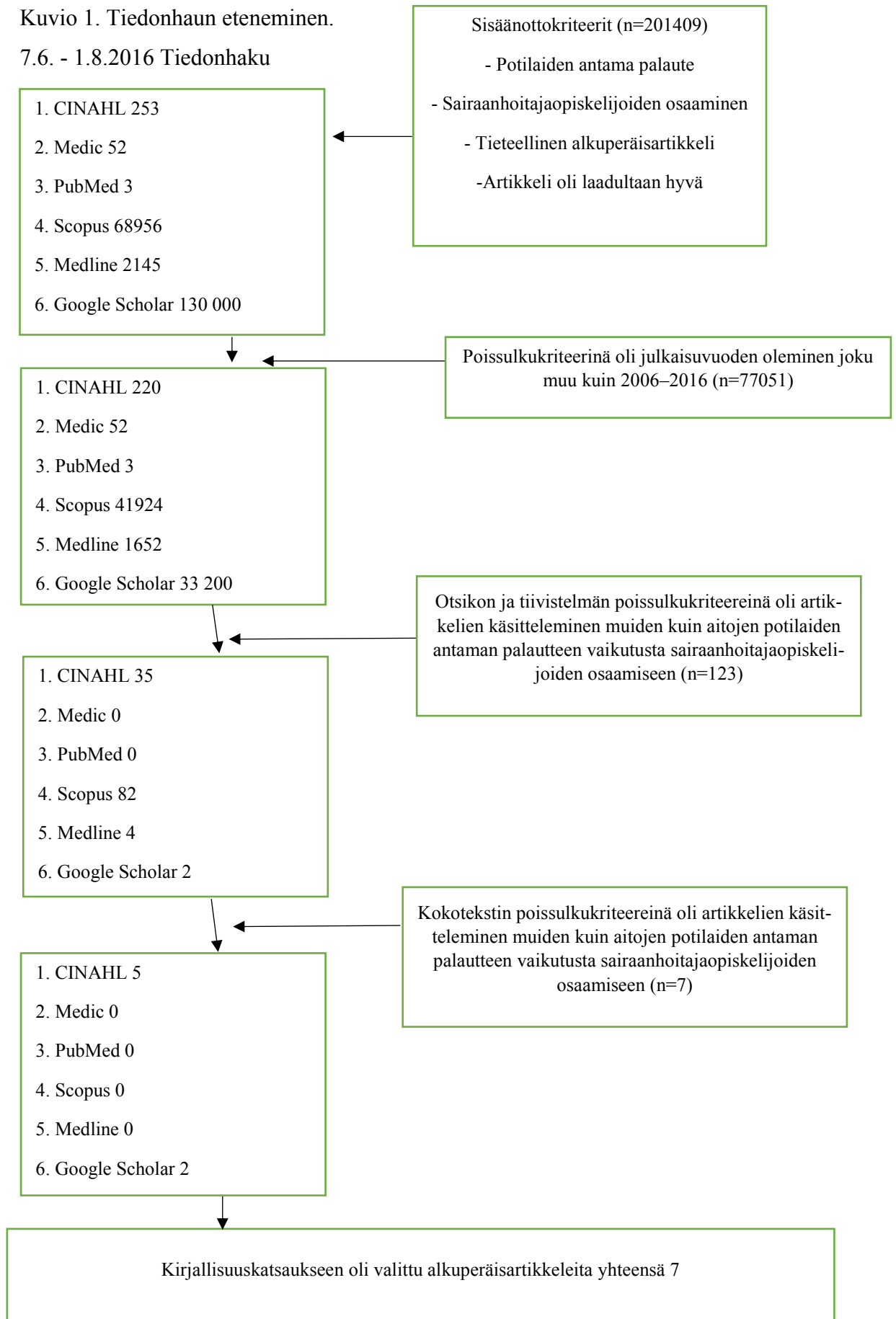
4.3 Sisällön analyysi

Laadullisissa tutkimuksissa synteesiä voidaan tehdä luokkien avulla (Bettany-Saltikov 2012). Tutkimusten tulokset analysoitiin sisällön analyysin kautta. Sisällön analyysillä tarkoitetaan menetelmää, jossa luokitellaan aineiston sisältöä eri kategorioihin samanlaisien merkitysten mukaisesti (Cho & Lee 2014, Mayring 2014). Sisällön analyysi valittiin analysointimenetelmäksi, sillä se sopii analysointimenetelmäksi, kun tutkimusaineistot ovat tekstejä (Mayring 2014) ja, kun kyseessä oli hoitotieteellinen tutkimus sekä vähän aiempaa tietoa käsittävä aihe (Vaismoradi ym. 2013).

Induktiivisessa lähestymisessä luokittelu tehdään suoraan aineiston perusteella (Cho & Lee 2014) kuten tämän katsauksen analysoinnissa tehtiin. Sisällön analyysi etenee tutkimuskysymysten määrittelyn jälkeen luokkien määrittelyn ja luomisen kautta luokkien tarkistukseen sekä lopulliseen tekstien läpikäymiseen ja tulosten tulkintaan (Cho & Lee 2014). Mukaan otetut tutkimukset luettiin ja tehtiin muistiinpanoja niiden tuloksista. Sen jälkeen muodostettiin luokkia, joihin tulokset jaettiin. Tuloksia analysoitiin etenemällä pelkistetyistä ilmauksista alaluokkiin, joista yläluokkiin ja lopulta pääluokkiin (Liite 2, kuvio 2).

Kuvio 1. Tiedonhaun eteneminen.

7.6. - 1.8.2016 Tiedonhaku

5 TUTKIMUSTULOKSET

Tutkimuksessa löydettiin seitsemän tutkimusta, jotka käsittelivät potilaiden, asiakkaiden tai terveystalveluiden käyttäjien osallistumista sairaanhoitajaopiskelijoiden arviointiin tai palautteen antamiseen. Kaikissa tutkimuksissa oli tehty puolistrukturoitu haastattelu potilaille, sairaanhoitajille, sairaanhoitajaopiskelijoille ja/tai opettajille (Speers 2008, Stickley ym. 2010, Debyser ym. 2011, Stacey ym. 2012, Speers & Lathlean 2015, Haycock-Stuart ym. 2016, McMahon-Parkes ym. 2016). Viidessä tutkimuksessa käsiteltiin mielenterveystyön asiakkaita, sairaanhoitajaopiskelijoita, opettajia ja sairaanhoitajia (Speers 2008, Stickley ym. 2010, Debyser ym. 2011, Stacey ym. 2012, Speers & Lathlean 2015) ja kaksi tutkimusta käsitteli yleislääketieteellisissä sairaaloissa olleita potilaita, opettajia, sairaanhoitajaopiskelijoita ja heidän ohjaajiaan (Haycock-Stuart ym. 2016, McMahon-Parkes ym. 2016).

Yksi tutkimuksista oli Belgiasta (Debyser ym. 2011) ja kuusi muuta tutkimusta olivat Iso-Britanniasta (Speers 2008, Stickley ym. 2010, Stacey ym. 2012, Speers & Lathlean 2015, Haycock-Stuart ym. 2016, McMahon-Parkes ym. 2016). Tutkimuksien tekijät, tavoitteet, tutkittavat, tutkimusmenetelmät ja päätulokset esiteltiin liitteessä yksi (taulukko kolme). Tulokset jaettiin sisällön analyysin kautta neljään eri sairaanhoitajaopiskelijoiden osaamiseen vaikuttavaan luokkaan; opiskelijoiden itseluottamukseen vaikuttaminen, hoitotyön taitojen kehittyminen, hoitosuhteen paraneminen ja eettiseen toimintaan vaikuttaminen (taulukko kaksi).

5.1 Sairaanhoitajaopiskelijoiden itseluottamukseen vaikuttaminen

Palautteella oli vaikutusta opiskelijoiden itseluottamukseen (Speers 2008, Stickley ym. 2010, Debyser ym. 2011, Stacey ym. 2012, Speers & Lathlean 2015, McMahon-Parkes ym. 2016). Sairaanhoitajaopiskelijoiden itseluottamus koheni ja epävarmuus osaamisestaan väheni sairaanhoitajaopiskelijoiden saadessa potilailta palautetta (Stickley ym. 2010, Debyser ym. 2011, Speers & Lathlean 2015). Positiivinen palaute motivoi ja rohkaisi sairaanhoitajaopiskelijoita (Stickley ym. 2010). Sairaanhoitajaopiskelijat huomasivat itsessään uusia puolia (McMahon-Parkes ym. 2016) ja oppivat tuntemaan itseään paremmin, kun saivat potilailta palautetta (Debyser ym. 2011).

Toisaalta negatiivisen palautteen myötä sairaanhoitajaopiskelijoiden itseluottamus saattoi taas heikentyä ja vähentää heidän osaamisensa kehittymistä (Speers 2008, Stickley ym. 2010). Opiskelijat saivat mahdollisuuksia keskustella ja käsitellä omia epävarmuuksiaan (Debyser ym. 2011).

5.2 Sairaanhoitajaopiskelijan ja potilaan välisen hoitosuhteen paraneminen

Palautteen antamisen myötä sairaanhoitajaopiskelijan ja potilaan välinen suhde parani. Palautteenannon koettiin vaikuttavan positiivisesti myös tuleviin hoitosuhteisiin. (Stickley ym. 2010.) Tärkeitä muutoksia tuli palautteen kautta sairaanhoitajaopiskelijoiden osaamiseen suhteen luomisessa (Speers & Lathlean 2015). Potilaiden näkemyksiä huomioimalla sairaanhoitajaopiskelijoiden oli helpompi luoda terapeuttisia suhteita heidän kanssaan (Speers 2008) ja saadessaan palautetta oli heidän ylipäättään mahdollista luoda terapeuttisia suhteita (Stickley ym. 2010). Lisäksi ohjaajat saivat uutta tietoa potilaan ja sairaanhoitajaopiskelijan välisestä suhteesta (Debyser ym. 2011).

Sairaanhoitajaopiskelijat oppivat näkemään kunnolla potilaan roolin. (Debyser ym. 2011). Potilaat arvostivat vastavuoroista vuorovaikutussuhdetta sairaanhoitajaopiskelijoiden kanssa (McMahon-Parkes ym. 2016) sekä luottamusta ja kykyä kuunnella (Speers 2008). Lisäksi potilaat arvostivat sairaanhoitajaopiskelijoissa aitoutta, tunteellisuutta, spontaaniutta sekä potilaiden yksilöllistä huomiointia (Debyser ym. 2011). Potilaat halusivat pystyä antamaan myös jotain suhteeseen auttamalla sairaanhoitajaopiskelijoita kehittymään (McMahon-Parkes ym. 2016).

5.3 Sairaanhoitajaopiskelijoiden hoitotyön taitojen kehittyminen ja sairaanhoitajaopiskelijoiden eettiseen toimintaan vaikuttaminen

Sairaanhoitajaopiskelijoiden käytännön taidot ja hoitotaidot kehittyivät potilaiden palautteen kautta. Potilaat pystyivät parhaiten antamaan palautetta vuorovaikutustaidoista ja sairaanhoitajaopiskelijoiden yleisestä käytöksestä. (Haycock-Stuart ym. 2016.) Uudelta kannalta nähtiin sairaanhoitajaopiskelijoiden osaamisen ja ammattimaisuuden kehittyminen. Myös ohjaajille tuli uutta tietoa sairaanhoitajaopiskelijoiden osaamisesta. Potilaat osasivat tuoda esille eri kehityskohteita sairaanhoitajaopiskelijoille. (McMahon-Parkes

ym. 2016.) Palautteen kautta sairaanhoitajaopiskeijoista voi kehittyä reflektiivisiä ammattilaisia valmistuttuaan. Sairanhoitajaopiskelijat muuttivat palautteen myötä käytöstään ammattimaisemmaksi. Sairanhoitajaopiskelijat oppivat esimerkiksi käytöstopojen merkityksen, kellon katsomisen perustelemisen tärkeyden potilaalle ja kärsivällisemmän työtavan huomioimista. (Speers & Lathlean 2015.)

Osalle sairaanhoitajaopiskelijoista oli hankalaa kysyä palautetta, joten he oppivat vaikeiden kysymysten esittämistä potilaille. Eräässä tutkimuksessa kaikki sairaanhoitajaopiskelijat kokivat oppineensa kokemuksesta, vaikka osa koki sen vaikeaksi tai epämiellyttävästi ajoittain. (Speers & Lathlean 2015.) Osa vastaajista korosti sairaanhoitajaopiskelijoiden oppimista palautteesta (Speers 2008) ja osa sairaanhoitajaopiskelijoista puolestaan koki potilaiden palautteen opettavaisemmaksi osaamisen kannalta kuin ohjaajien ja opettajien neuvot (Speers & Lathlean 2015). Sairanhoitajaopiskelijat oppivat paremmin huomioimaan potilaiden tarpeita hoitotyössä (Debyser ym. 2011) ja potilaat kokivat sairaanhoitajaopiskelijoiden osaavan antaa parempaa hoitoa saatuaan palautetta potilailta (Speers 2008).

Eettiseltä kannalta huolta aiheutti sairaanhoitajaopiskelijoiden mahdollisuus itse vaikuttaa siihen, että mitkä palautteet menivät eteenpäin esimerkiksi ohjaavan hoitajan tietoisuuteen. Tämä koettiin epäilyttävänä. (Stacey ym. 2012.) Lisäksi pelättiin sairaanhoitajaopiskelijoiden toiminnan muuttuvan palautekeskeiseksi (Speers 2008).

Taulukko 2. Keskeisimmät tutkimustulokset.

Sairaanhoitajaopiskelijoiden itseluottamukseen vaikuttaminen	Itseluottamus koheni (Stickley ym. 2010, Debyser ym. 2011, Speers & Lathlean 2015).	Negatiivinen palaute voi heikentää itseluottamusta (Speers 2008, Stickley ym. 2010).	Sairaanhoitajaopiskelijat oppivat itsestään uusia puolia (McMahon-Parkes ym. 2016).
Sairaanhoitajaopiskelijan ja potilaan välisen hoitosuhteen parantaminen	Suhteen luominen helpottui (Speers & Lathlean 2015).	Ohjaajalle uutta tietoa sairaanhoitajaopiskelijan ja potilaan välisestä suhteesta (Debyser ym. 2011).	Vaikutuksien koettiin näkyvän myös tulevissa hoitosuhteissa positiivisesti (Stickley ym. 2010).
Sairaanhoitajaopiskelijoiden hoitotyön taitojen kehittyminen	Osaamisen ja ammatillisen kehittymisen näkeminen toiselta kannalta (McMahon-Parkes ym. 2016).	Käytännön taidoissa ja hoitotaidoissa kehittymistä palautteen myötä (Haycock-Stuart ym. 2016).	Potilaiden parempi huomiointi (Debyser 2011) ja potilaiden parempi hoito (Speers 2008).
Sairaanhoitajaopiskelijoiden eettiseen toimintaan vaikuttaminen	Epäily sairaanhoitajaopiskelijoiden toiminnan muuttumisesta tehtäväkeskeiseksi (Speers 2008).	Huolta herätti sairaanhoitajaopiskelijoiden mahdollisuuden vaikuttaa siihen, mitä palautetta heidän ohjaajansa näkevät (Stacey ym. 2012).	

6 TUTKIMUKSEN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS

Teosta ei saa muuttaa sen alkuperää loukkaamalla respektioikeuden mukaan. Isyysoikeuteen kuuluu teokseen viittaaminen sitä käytettäessä asianmukaisella tavalla. Viitauksien avulla osoitetaan kunnioitusta alkuperäiselle kirjoittajalle ja samalla annetaan uuden teoksen lukijoille mahdollisuus löytää alkuperäiset teokset. (Kuula 2006.) Tutkimuksessa viitattiin hyvän tieteellisen käytännön mukaisesti kaikkiin käytettyihin lähteisiin ja kunnioitettiin toisten tutkijoiden tekemää työtä ja respektioikeutta (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012).

Tuotettavan tiedon tulee olla hyödyllistä (Gylling 2006). Tämän tutkimuksen tuloksien hyödyllisyys näkyy mahdollisuudessa lisätä tietoa potilaiden antaman palautteen vaikutuksesta sairaanhoitajaopiskelijoiden osaamiseen. Lisäksi saatavat tulokset tulee perustaa aineistoon ja johtopäätöksien tulee perustua tuloksiin, jotta tutkimus olisi uskottava (Milton 2013). Tutkimuksen tulokset pohjautuvat kirjallisuuskatsauksen tutkimuksista saatuihin löydöksiin. Tuloksien analysoinnissa vaikuttaa tutkijan subjektiivisuus (Eriksson ym. 2011). Tutkijan omat ennakko-oletukset pyrittiin tunnistamaan ja lukemaan katsauksessa mukana olevat tutkimukset tarpeeksi monta kertaa, jotta katsauksen tulokset ja johtopäätökset olivat varmasti totuudenmukaisia ja perustuvat tieteelliseen tutkimukseen.

On mahdollista, että on olemassa tutkimuksia, joita ei ole julkaistu ja nämä tutkimukset eivät siten ole tulleet hauissa vastaan eivätkä ole mukana katsauksessa. Tutkimuksen luotettavuutta lisää sisäänottokriteerit täyttäneiden tutkimusten samankaltaisuus, joten niiden tuloksia pystyi vertaamaan toisiinsa. (Beitz & Bolton 2015.) Tutkimuksen luotettavuuteen vaikuttaa arvioinnin läpinäkyvyys (Baker & Weeks 2014), minkä vuoksi tässä tutkimuksessa kerrottiin tarkasti, kuinka katsauksen tekeminen eteni ja miten mukaan otettujen artikkelien laadukkuutta arvioitiin.

Kaikki mukaan otetut tutkimukset oli tehty haastattelemalla tutkittavia (Speers 2008, Stickley ym. 2010, Debyser ym. 2011, Stacey ym. 2012, Speers & Lathlean 2015, Haycock-Stuart ym. 2016, McMahon-Parkes ym. 2016). Haastatteluja tehtäessä tulee huomioida olosuhteet ja sosiaalinen prosessi, jotta tutkimustuloksista voi tulla luotettavia (Alvesson & Kärreman 2011). Haastatteluissa tutkittavat kertovat omista kokemuksistaan

ja omista näkemyksistään omalla tavallaan, joten kaikki tutkittavien kertomat eivät välttämättä ole totta. Tutkijan tulee pohtia tarkkaan, mistä tietää tiedon todellisuuden ja miten hän käyttää tätä tietoa tutkimusraportissaan. (Corbin & Strauss 2015.) Tutkimuksessa mukana olevissa artikkeleissa arvioitiin haastattelutilanteita. Vastausten totuudenmukaisuutta oli mahdotonta arvioida täysin luotettavasti, koska oli kyse ihmisten omista subjektiivisista kokemuksista.

Siirrettävyys, vahvistettavuus, uskottavuus sekä käytettävyys ovat laadulliselle tutkimukselle tyypillisiä täsmällisyyttä kuvaavia ilmiöitä (Vaismoradi ym. 2013). Tämä tutkimus on siirrettävissä eri maihin, sillä mukaan otettiin kansainvälisiä tutkimuksia ja sen tulokset on mahdollista siirtää eri hoitotyön koulutusohjelmien kehittämiseen. Vahvistettavuutta luo tutkimukseen tulosten perustuminen aiempiin tutkimuksiin ja niiden tuloksiin. Tulokset ovat käytettävissä opetuksen kehittämiseksi. Tutkimuksen uskottavuutta lisäisi, jos toinen tutkija olisi myös arvioinut artikkelit (Vaismoradi ym. 2013). Tutkimus on laadukas, jos sen tuloksien avulla saadaan uutta ja tiivistettyä tietoa tutkittavasta ilmiöstä (Vaismoradi ym. 2013). Tutkimukseen mukaan otettujen artikkeleiden laatua arvioitiin QARI-moduulilla. Tätä arviointikehikkoa on tarkoitus käyttää siten, että kaksi eri tutkijaa lukee artikkelit (Joanna Briggs Institute 2014). Tässä tutkimuksessa oli vain yksi tekijä, joten laadunarviointi olisi luotettavampaa, jos arvioijia olisi ollut useampi. Lisäksi tutkimuksen tekijän koulutus on alkuvaiheessa, joten kokeneempi osaisi luotettavammin käyttää arviointikehikkoa.

Tutkimuksen validiteettiin eli pätevyyteen vaikuttaa, onko tutkimuksessa arvioitu tutkijan ja kontekstin vaikutusta tuloksiin. Tutkijan ja kontekstin vaikutusta tulee arvioida, sillä se vaikuttaa kerättyyn aineistoon. (Salmond 2012b.) Tutkimuksessa tekijän osaamisella oli vaikutusta siihen, että millaisia tutkimuksia haettiin ja millaisia otettiin mukaan. Tutkimuksen validiteettia vahvistaa tuloksien siirrettävyys myös eri maiden sairaanhoitajakoulutuksiin. Tutkimusmetodin tulee kyetä vastaamaan tutkimuskysymykseen. (Salmond 2012b.) Kirjallisuuskatsauksella ja sisällön analyysillä pystyttiin perusteellisesti vastaamaan asetettuun tutkimuskysymykseen.

7 POHDINTA, JOHTOPÄÄTÖKSET JA JATKOTUTKIMUSEHDOTUKSET

Tutkimuksen tuloksien mukaan potilaiden antama palaute vaikutti sairaanhoitajaopiskelijoiden osaamiseen opiskelijoiden itseluottamuksen (Speers 2008), hoitotyön taitojen (Speers & Lathlean 2015), hoitosuhteen (Debyser ym. 2011) sekä etiikan (McMahon-Parkes ym. 2016) kautta. Aikaisemmissa tutkimuksissa tutkittiin potilaiden ottamista mukaan sairaanhoitajaopiskelijoiden koulutukseen. Opiskelijat oppivat huomioimaan potilaan näkökulman (Perry ym. 2012, Terry 2012, Scammel ym. 2015) kuten kirjallisuuskatsauksessa mukana olleissa tutkimuksissakin tuli esille (Speers 2008, Stickley ym. 2010, Haycock-Stuart ym. 2016, McMahon-Parkes ym. 2016). Perryn tutkimuksen mukaan hoitosuhde opiskelijan ja potilaan välillä parantui, jos potilaat olivat mukana koulutuksessa (Perry ym. 2012), samoin kuin potilaiden antaessa palautetta sairaanhoitajaopiskelijoille (Stickley ym. 2010, Speers & Lathlean 2015). Ammattimaisuuden kehittyminen nähtiin uudesta näkökulmasta sekä McMahon-Parkesin ym. (2016) tutkimuksessa että O'Donnellin ja Gormleyn (2013) tutkimuksessa.

Tutkimuksen artikkeleissa ei eritelty erikseen, että mistä potilaiden kannattaisi antaa palautetta. O'Donnellin ja Gormleyn tutkimuksessa puolestaan oli suoraan mainittu portfolioit (O'Donnell & Gormley 2013). Shinnickin ja Woon tutkimuksessa (2014) potilaiden mukana oleminen lisäsi minäpysyvyyttä, joka voidaan nähdä itseluottamuksen kehittymisenä. Myös tiedon lisääntyminen (Speers & Lathlean 2015) oli yhtenäistä tässä tutkimuksessa mukana olleiden artikkeleiden tuloksissa ja Shinnickin ja Woon tuloksissa (Shinnick & Woo 2014). Kirjallisuuskatsauksen tutkimuksissa oltiin huolissaan potilaiden haavoittuvuudesta (Stacey ym. 2012), kun aikaisemmissa tutkimuksissa myös huolehditaan potilaista, jotta he eivät kokisi itseään hyväksikäytetyiksi (Scammel ym. 2015).

7.1 Potilaiden antaman palautteen erityispiirteet

Osa vastaajista koki potilaan antaman palautteen olevan kaikkein aidointa, koska se tuli suoraan hoidon kohteena olevalta henkilöltä (Speers 2008, Stickley ym. 2010, Debyser ym. 2011). Osa taas koki, että mielenterveyspotilaiden terveydentila voi vaikuttaa vastauksiin tai potilaan epäytyväisyys terveyspalveluihin näkyä opiskelijalle annettavassa

palautteessa (Speers 2008, Stickley ym. 2010). Ajoituksen nähtiin vaikuttavan palautteeseen esimerkiksi aiheuttaen epärealistisen positiivista palautetta (McMahon-Parkes ym. 2016). Liian aikaisin harjoittelun aikana pyydettyä palautetta ei pidetty luotettavana (Debyser ym. 2011). Osa siis koki ajoittain potilaiden antaman palautteen kaunistelluksi ja osa taas koki, että saa kaikkein todenmukaisinta palautetta.

Palautteen antamisen nähtiin vaativan taitoa ja tuloksissa epäiltiin palautteenannon olevan liian haasteellista potilaille (Speers 2008, Stickley ym. 2010, Stacey ym. 2012, Haycock-Stuart ym. 2016). Kaikilla potilailla ei välttämättä ole palautteen antamisen taitoa. Osa potilaista koki hankalaksi negatiivisen palautteen antamisen (Speers 2008, Stickley ym. 2010, Stacey ym. 2012). Eettiseltä kannalta huolta herätti potilaiden haavoittuvuus (Stacey ym. 2012) ja hyvinvointi (McMahon-Parkes ym. 2016). Epäiltiin ovatko potilaat palautteenantokunnossa, jos he ovat sairautensa akuuttivaiheessa ja kovissa kivuissa (Haycock-Stuart ym. 2016). Kyseenalaista on myös, että olisiko potilas tuolloin edes kykeneväinen antamaan luotettavaa palautetta. Lisäksi tehohoidossa ja leikkaushoidossa olevat potilaat, alaikäiset, kehitysvammaiset tai dementoituneet potilaat eivät ole välttämättä voinniltaan tai kehitykseltään kykeneviä antamaan palautetta.

Tutkimuksissa palautetta annettiin sairaanhoitajaopiskelijoille monella eri tavalla, kuten suoraan kertomalla tai tietyn työkalun tai kaavakkeen avulla (Debyser ym. 2011, Haycock-Stuart ym. 2016, McMahon-Parkes ym. 2016). Debyserin ym. (2011) tutkimuksessa tutkittavat näkivät positiivisena asiana, että palautetta annettiin useamman kerran, sillä silloin palautteenantotapa tuli heille tutuksi. Kyseisessä tutkimuksessa palautteenanto toteutettiin ryhmäkeskusteluina. Myös potilaat hyötyivät palautteenantamisesta, sillä he kokivat itsensä tärkeäksi ja oppivat elämäntaitoja samalla (Speers & Lathlean 2015). Potilaat eivät mielellään antaisi arviointia vaan palautetta, arviota tai kommenttia. Opettajat ja sairaanhoitajaopiskelijat olivat sitä mieltä, että potilaiden ei tulisi antaa strukturoitua palautetta eikä esimerkiksi hyväksyty/hylätty-arviointia. (Haycock-Stuart ym. 2016.)

7.2 Potilaan antaman palautteen merkitys opiskelijan kehittymiselle

Ohjaajille tuli palautteen kautta uutta tietoa opiskelijoiden osaamisesta ja opiskelijat saivat tietoonsa uusia kehityskohteita osaamisessaan (McMahon-Parkes ym. 2016). Tällöin ohjaajakin pystyy paremmin ohjaamaan opiskelijaa, kun saa uutta tietoa ja opiskelija pystyy keskittymään esille tulleisiin kehityskohteisiin. Ohjaajat saivat uutta tietoa potilaan ja opiskelijan välisestä suhteesta (Debyser ym. 2011), joten ohjaajat pystyivät paremmin arvioimaan opiskelijoiden vuorovaikutustaitoja sekä heidän kykyään luoda ammattimaisia suhteita. Osa opiskelijoista oli sitä mieltä, että potilaiden palaute oli opettavaisempaa osaamisen kannalta kuin ohjaajilta ja opettajilta saadut neuvot (Speers & Lathlean 2015), mikä kertoo palautteen merkityksestä opiskelijoiden osaamiselle. Potilaan näkökulman huomioiminen opiskelijoiden toimesta parantui (Speers 2008, Stickley ym. 2010, Haycock-Stuart ym. 2016, McMahon-Parkes ym. 2016) ja sitä kautta opiskelijat pystyvät huomioimaan hoitotyön yksilöllisyyden periaatteen paremmin ja antamaan potilaskeskeisempää hoitotyötä.

Sairaanhoitajaopiskelijan tulee osata huomioida toiminnassaan eettinen ulottuvuus (Opetusministeriö 2006). Eettisiä kysymyksiä herätti tuloksissa opiskelijoiden valta vaikuttaa siihen, mitkä heidän palautteistaan menivät eteenpäin arvioijille (Stacey ym. 2012). Oli mahdollista, että opiskelija silloin toi arvioitavaksi vain positiivista palautetta sisältävät palautteet eikä silloin palaute ollut totuudenmukaista. Yhteiskunnan kannalta on toivottavaa, että sairaanhoitajaopiskelijat valmistuttuaan toimivat sairaanhoitajan ammatissa. Potilaiden palautteen myötä sairaanhoitajaopiskelijat olivat motivoituneempia opintojen ja tulevan uran suhteen (Haycock-Stuart ym. 2016). Potilaiden näkemysten huomioimisen avulla siis voitaisiin osa sairaanhoitajaopiskelijoista saada pysymään terveydenhuollon ammattilaisina tulevaisuudessa.

Potilaiden antaman palautteen lisäksi tarvitaan sairaanhoitajan antamaa palautetta, sillä potilaan rooli vaikutti potilaiden antamaan palautteeseen (Speers 2008, Stickley ym. 2010, Stacey ym. 2012) ja esimerkiksi opiskelijoiden kehityskohteet voivat jäädä huomioidatta ja opiskelijan osaamisen kehittyminen ei etene toivotulla tavalla. Lisäksi potilailla ei välttämättä ole tietoa opiskelijan osaamisvaatimuksista tai hoitotyön klinisestä osaamisesta, joten terveydenhuollon ammattihenkilön tulee myös antaa arvionsa opiske-

lijän osaamisesta. Tutkimuksen tuloksien perusteella voidaan kehittää sairaanhoitajaopiskelijoiden koulutusta. Jos potilaat antavat opiskelijoille palautetta, saavat he uutta tietoa osaamisestaan (McMahon-Parkes ym. 2016), itseluottamus omaan osaamiseen paranee (Stickley ym. 2010, Debyser ym. 2011, Speers & Lathlean 2015) ja he luovat paremmin hoitosuhteita potilaiden kanssa (Stickley ym. 2010). Tulee kuitenkin huomioida eettiset ulottuvuudet ja palautteen annon ajankohta (McMahon-Parkes ym. 2016). Potilaiden vapaaehtoisuuteen tulee myös kiinnittää huomiota. Osa tutkittavista oli huolissaan myös opiskelijoiden haavoittuvuudesta (Speers 2008), joten palaute tulee käydä sairaanhoitajaohjaajien ja opettajien kanssa läpi ja arvioida palautteen luotettavuutta ja totuudenmukaisuutta. Potilaan palaute voi olla lisänä ohjaavan sairaanhoitajan palautteelle, mutta ei syrjäytä sitä kokonaan. Tämä johtuu mahdollisesta palautteenantotaidon puutteesta (Speers 2008, Stickley ym. 2010, Stacey ym. 2012, Haycock-Stuart ym. 2016).

7.3 Jatkotutkimusehdotukset

Suurin osa kirjallisuuskatsauksen tutkimuksista oli tehty Iso-Britanniassa. Potilaan palautteen vaikutuksia tutkittiin sairaanhoitajaopiskelijoiden koulutuksessa Iso-Britanniassa mahdollisesti sen takia, että Iso-Britannian terveydenhuollosta vastaava NHS (National Health Service) painottaa potilaiden palautteen huomiointia ja potilaskeskeisyyden korostamista (NHS Digital 2016). Moni mukaan otetuista tutkimuksista oli tehty psykiatrisilla osastoilla (Speers 2008, Stickley ym. 2010, Debyser ym. 2011, Stacey ym. 2012, Speers & Lathlean 2015), joten jatkossa tarvittaisiin lisää tutkimusta myös muilta hoitotyön osa-alueilta. Suomessa on tehty vähän tutkimusta potilaiden antamasta palautteesta.

Tarvitaan kansallista tutkimusta potilaiden antaman palautteen hyödyntämisestä, jotta saataisiin juuri Suomeen sovellettavissa olevia tuloksia ja voitaisiin niitä hyödyntää sairaanhoitajaopiskelijoiden koulutuksen kehittämisessä. Tarvitaan myös ulkoeurooppalaista tutkimusta, jotta saataisiin kansainvälisesti laajalta alueelta tietoa. Lisäksi jatkossa voisi tutkia, että millainen palautteenantojärjestelmä olisi näyttöön perustuvasti kaikista tehokkain suomalaisen terveydenhuoltojärjestelmään potilaiden antaessa sairaanhoitajaopiskelijoille palautetta.

LÄHTEET

Painetut lähteet

- Alvesson M & Kärreman D (2011) *Qualitative Research and Theory Development*.
Lontoo: Sage Publications.
- Bettany-Saltikov J (2012) *How To Do A Systematic Literature Review In Nursing: A Step-By-Step Guide*. Maidenhead: Open University Press.
- Corbin J & Strauss A (2015) *Basics of Qualitative Research*. Thousand Oaks: Sage Publications.
- Denzin N & Lincoln Y (2013) *The Discipline and Practice of Qualitative Research*. Teoksessa Denzin N & Lincoln Y (toim.) *Collecting and Interpreting Qualitative Materials*. Thousand Oaks: Sage Publications. 17–20.
- Eriksson K, Isola A, Kyngäs H, Leino-Kilpi H, Lindström U, Paavilainen E, Pietilä A-M, Salanterä S, Vehviläinen-Julkunen K & Åstedt-Kurki P (2011) *Hoitotiede*. Helsinki. WSOY pro.
- Gylling H (2006) *Tutkijan ammattietiikka*. Teoksessa Hallamaa J, Launis V, Lötjönen S & Sorvali I (toim.) *Etiikkaa ihmistieteille*. Helsinki. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. 356
- Kuula A (2006) *Tutkimusetiikka*. Tampere. Vastapaino.
- Leino-Kilpi H, Koskinen S & Suikkala A (2016) *Opiskelijan ja potilaan välinen suhde*. Teoksessa Koivula M, Wärnå-Furu C, Saaranen T, Ruotsalainen H & Salminen L (toim.) *Terveysalan opettajan käsikirja*. Helsinki. Tietosanoma, 225–226, 229–230.
- Salmond S & Holly C (2012) *Systematic Review as the Basis for Evidence-Based Practice* Teoksessa Holly C, Saimbert M & Salmond S (toim.) *Comprehensive Systematic Review for Advanced Nursing Practice*. New York: Springer Publishing Company.
- Salmond S (2012a) *Steps in the Systematic Review Process* Teoksessa Holly C, Saimbert M & Salmond S (toim.) *Comprehensive Systematic Review for Advanced Nursing Practice*. New York: Springer Publishing Company.
- Salmond S (2012b) *Critical Appraisal*. Teoksessa Holly C, Saimbert M & Salmond S (toim.) *Comprehensive Systematic Review for Advanced Nursing Practice*. New York: Springer Publishing Company.

Painamattomat lähteet

- Baker K & Weeks S (2014) *An Overview of Systematic Review*. *Journal of PeriAnesthesia Nursing* 29(6): 454-458. Www-dokumentti. <http://www.sciencedirect.com/pc124152.oulu.fi:8080/science/article/pii/S1089947214001920> Ei päivitystietoja. Luettu 2016/08/16.
- Beitz J & Bolton L (2015) *Systematic Reviews and Meta-Analyses — Literature-based Recommendations for Evaluating Strengths, Weaknesses, and Clinical Value*. *Ostomy Wound Management* 61(11): 26–42. Www-dokumentti. <http://www.o-wm.com/article/systematic-reviews-and-meta-analyses-literature-based-recommendations-evaluating-strengths> Ei päivitystietoja. Luettu 2016/08/16.
- Bourgault A, Mundy C & Joshua T (2013) *Comparison of Audio vs. Written feedback on Clinical Assignments of Nursing Students*. *Nursing Education Perspectives* 34 (1): 43–46. Www-dokumentti.

- <http://web.a.ebscohost.com.pc124152.oulu.fi:8080/ehost/pdfviewer/pdfviewer?sid=fdb63cba-a685-4eee-a5ca-22fdbef35eaf%40sessionmgr4006&vid=0&hid=4107> Ei päivitystietoja. Luettu 2016/09/06.
- Cho J & Lee E (2014) Reducing Confusion about Grounded Theory and Qualitative Content Analysis: Similarities and Differences. *The Qualitative Report* 19(32): 1-20. Www-dokumentti. <http://nsuworks.nova.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1028&context=tqr> Ei päivitystietoja. Luettu 2016/08/16.
- Clynes M & Raftery S (2008) Feedback: An essential element of student learning in clinical practice. *Nurse Education in Practice* 8(6): 405–411. Www-dokumentti. https://www.researchgate.net/profile/Mary_Clynes/publication/5480840_Feedback_An_essential_element_of_student_learning_in_clinical_practice/links/0deec52df8771ea06b000000.pdf Ei päivitystietoja. Luettu 2016/06/14.
- Debyser B, Grypdonck M, Defloor T & Verhaeghe S (2011) Involvement of inpatient mental health clients in the practical training and assessment of mental health nursing students: Can it benefit clients and students? *Nurse Education Today* 31 (2): 198–203. Www-dokumentti. <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0260691710001103> Ei päivitystietoja. Luettu 2016/08/02.
- Duffy K (2013) Providing constructive feedback to students during mentoring. *Nursing Standard* 27(31): 50–56. PDF-dokumentti. <http://journals.rcni.com/doi/pdfplus/10.7748/ns2013.04.27.31.50.e7334> Ei päivitystietoja. Luettu 2016/09/06.
- Eriksson E, Korhonen T, Merasto M & Moisio E-L (2015) Sairaanhoidajan ammatillinen osaaminen- Sairaanhoidajakoulutuksen tulevaisuus- hanke. Ammattikorkeakoulujen terveysalan verkosto ja Suomen Sairaanhoidajaliitto ry. Porvoo: Bookwell oy. PDF-dokumentti. <https://sairaanhoitajat.fi/wp-content/uploads/2015/09/Sairaanhoitajan-ammattillinen-osaaminen.pdf> Ei päivitystietoja. Luettu 2016/09/05.
- Halldorsdottir S (2007) The dynamics of the nurse–patient relationship: introduction of a synthesized theory from the patient’s perspective. *Scandinavian Journal of Caring Sciences* 22(4): 643–652. Www-dokumentti. https://www.researchgate.net/profile/Sigrundur_Halldorsdottir2/publication/23268718_The_dynamics_of_the_nurse-patient_relationship_introduction_of_a_synthesized_theory_from_the_patient's_perspective/links/0fcfd50ef53d48f990000000.pdf Ei päivitystietoja. Luettu 2016/06/21.
- Haycock-Stuart E, Donaghy E & Darbyshire C (2016) Involving users and carers in the assessment of preregistration nursing students' clinical nursing practice: a strategy for patient empowerment and quality improvement? *Journal of Clinical Nursing* 25(13-14): 2052-2065. Www-dokumentti. <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/jocn.13279/full#jocn13279-bib-0063> Ei päivitystietoja. Luettu 2016/7/15.
- Iacobucci T, Daly B, Lindell D & Griffin M (2012) Professional values, self-esteem, and ethical confidence of baccalaureate nursing students. *Nursing Ethics* 20(4): 479-490. PDF-dokumentti. <http://home.nwciowa.edu/publicdownload/Nursing%20Department%5CNUR310%5CProfessional%20Values%20Self-esteem%20and%20ethical%20confidence%20of%20BSN%20students.pdf> Ei päivitystietoja. Luettu 2016/09/07.
- Joanna Briggs Institute (2014) Reviewer’s manual: 2014 edition. Australia: Solito Fine Colour Printers. Www-dokumentti. <http://joannabriggs.org/assets/docs/sumari/reviewersmanual-2014.pdf> Ei päivitystietoja. Luettu 2016/08/28.

- Kemppainen V, Tossavainen K & Turunen H (2013) Nurses' roles in health promotion practice: an integrative review. *Health Promotion International* 28(4): 490-501. Www-dokumentti. <http://heapro.oxfordjournals.org/content/28/4/490.full> Ei päivitystietoja. Luettu 2016/09/05.
- Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 17.8.1992/785 2 §. Www-dokumentti. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19920785> Ei päivitystietoja. Luettu 2016/08/07.
- Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 28.6.1994/559. Www-dokumentti. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19940559> Päivitetty 2016/09/01. Luettu 2016/09/05.
- Mayring P (2014) *Qualitative content analysis: theoretical foundation, basic procedures and software solution*. Klagenfurt. Www-dokumentti. http://www.ssoar.info/ssoar/bitstream/handle/document/39517/ssoar-2014-mayring-Qualitative_content_analysis_theoretical_foundation.pdf?sequence=1 Ei päivitystietoja. Luettu 2016/08/16.
- McMahon-Parkes K, Chapman L & James J (2016) The views of patients, mentors and adult field nursing students on patients' participation in student nurse assessment in practice. *Nurse Education Today* 16(1): 202–208. Www-dokumentti. <http://www.sciencedirect.com/pii/S1471595315001353> Ei päivitystietoja. Luettu 2016/06/09.
- Milton C (2013) The Ethics of Research. *Nursing Science Quarterly*. 26(1): 20–23. Www-dokumentti. <http://ovidsp.uk.ovid.com.pc124152.oulu.fi:8080/sp-3.22.1b/ovidweb.cgi?QS2=434f4e1a73d37e8c89b065ac1284285f7c957d688702eb6daaf4cd5da9773cbb01bfaf8f718fffa540691d7a6f89029f3ee94b1bfe78486e74e7a8d3deff0338e7653f5c474dada2e21ab225e9b439371a2ec6cad17823c920f0430a4535db8c17440453f2e1b4716701d6c362183e9c761c89ed20f03b01903fa838c2bfa3e07b3612a8a7ce969681966db7d0af834502f423fc1f9d16c40021a7b4cf4e7cdaa9f0fdd5a1bcda6b0f98ff0853a81715d4195c39ed5b01a0490d29f9a57dc0f71f8cc778a42e31294582d627b0a7cfdc22543051acba8429f683af139f7859dc5c328082fcb9e6b2bbd4aeb364abdf0161f05e58b8610325119cd1ff02c2d6516935efbe1112d1fb> Ei päivitystietoja. Luettu 2016/10/24.
- NHS Digital (2016) *Patient-Led Assessments of the Care Environment (PLACE)*. National Health Service. Www-dokumentti. <http://digital.nhs.uk/PLACE> Ei päivitystietoja. Luettu 2016/09/06.
- O'Donnell H & Gormley K (2013) Service user involvement in nurse education: perceptions of mental health nursing students. *Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing* 20(3): 193–202. Www-dokumentti. <http://web.b.ebscohost.com.pc124152.oulu.fi:8080/ehost/pdfviewer/pdfviewer?sid=c0c06fa3-5d01-4f78-8ec7-76e2bbb4dc14%40session-mgr103&vid=0&hid=107> Ei päivitystietoja. Luettu 2016/08/01.
- Opetusministeriö (2006) *Ammattikorkeakoulusta terveydenhuoltoon. Koulutuksesta valmistuvien ammatillinen osaaminen, keskeiset opinnot ja vähimmäisopinnot*. Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2006:24. Www-dokumentti. <http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2006/liitteet/tr24.pdf> Ei päivitystietoja. Luettu 2016/08/06.
- Perry J, Watkins M, Gilbert A & Rawlinson J (2012) A systematic review of the evidence on service user involvement in interpersonal skills training of mental health students. *Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing* 20(6): 525-540. Www-dokumentti. <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1365-2850.2012.01955.x/full> Ei päivitystietoja. Luettu 2016/7/16.

- Sairaanhoidajien koulutussäätiö (2010) Hoidokki- hoitotyön erityissanasto. Www-dokumentti. http://www.hoidokki.fi/index.php?MITform=sanat_puu&kieli=fin&es-haku=potilaat Päivitetty 2010/04/07. Luettu 2016/09/05.
- Scammel J, Heaslip V & Crowley E (2015) Service user involvement in preregistration general nurse education: a systematic review. *Journal of Clinical Nursing* 25(1-2): 53–69. Www-dokumentti. <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/jocn.13068/full> Ei päivitystietoja. Luettu 2016/09/06.
- Shin S, Park J-H & Kim J-H (2015) Effectiveness of patient simulation in nursing education: Meta-analysis. *Nurse Education Today* 35(1): 176–182. Www-dokumentti. https://www.researchgate.net/profile/Sujin_Shin2/publication/267573259_Effectiveness_of_patient_simulation_in_Nursing_Education_Meta-analysis/links/5487c5100cf2ef34478ecef1f.pdf Ei päivitystietoja. Luettu 2016/08/29.
- Shinnick M & Woo M (2014) Does Nursing Student Self-efficacy Correlate with Knowledge When Using Human Patient Simulation? *Clinical Simulation in Nursing* 10(2): 71–79. Www-dokumentti. <http://escholarship.org/uc/item/8r05k21m#page-1> Ei päivitystietoja. Luettu 2016/08/30.
- Speers J (2008) Service user involvement in the assessment of a practice competency in mental health nursing- Stakeholders' views and recommendations. *Nurse Education in Practice* 8(2): 112–119. Www-dokumentti. <http://217.219.202.60/documents/10129/36459/Service%2Buser%2Binvolvement%2Bin%2Bthe%2Bassessment%2Bof%2Ba%2Bpractice%2Bcompetency%2Bin%2Bmental%2Bhealth%2Bnursing%2B%25E2%2580%2593%2Bstakeholders%25E2%2580%2599%2Bviews%2Band%2Brecommendations.pdf> Ei päivitystietoja. Luettu 2016/7/16.
- Speers J & Lathlean J (2015) Service user involvement in giving mental health students feedback on placement: A participatory action research study. *Nurse Education Today* 35(9): 84–89. Www-dokumentti. <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0260691715002749> Ei päivitystietoja. Luettu 2016/7/16.
- Stacey G, Stickley T & Rush B (2012) Service user involvement in the assessment of student nurses: A note of caution. *Nurse Education Today* 32(5): 482–484. Www-dokumentti. <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0260691711003297> Ei päivitystietoja. Luettu 2016/7/15.
- Stickley T, Stacey G, Pollock K, Smith A, Betinis J & Fairbank S (2010) The practice assessment of student nurses by people who use mental health services. *Nurse Education Today* 30(1): 20–25. Www-dokumentti. <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0260691709001099> Ei päivitystietoja. Luettu 2016/7/15.
- Suikkala A, Leino-Kilpi H & Katajisto J (2008) Factors related to the nursing student-patient relationship: The students' perspective. *Nurse Education Today* 28(5): 539–549. Www-dokumentti. https://www.researchgate.net/profile/Arja_Suikkala/publication/5909234_Factors_related_to_the_nursing_student-patient_relationship_The_students'_perspective/links/54f9bd270cf29a9fbd7c5159.pdf Ei päivitystietoja. Luettu 2016/06/17.
- Taylor D (2008) Patient-Centred Care: Does Asthma Pass The Test? *Medical and Biological Sciences Vol 2(1)*: 1–13. PDF-tiedosto. <http://www.scientificjournals.org/journals2008/articles/1279.pdf> Ei päivitystietoja. Luettu 2016/10/10.
- Terry J (2012) Service user involvement in pre-registration mental health nurse education classroom settings: a review of the literature. *Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing* 19(9): 816–829. Www-dokumentti. <http://web.a.ebsco-host.com.pc124152.oulu.fi:8080/ehost/pdfviewer/pdfviewer?sid=c0f39202-b323->

- [43cf-957c-37a86a1d0102%40sessionmgr4007&vid=0&hid=4204](#) Ei päivitystietoja. Luettu 2016/08/28.
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta (2012) Hyvä tieteellinen käytäntö. Www-dokumentti. <http://www.tenk.fi/fi/htk-ohje/hyva-tieteellinen-kaytanto> Ei päivitystietoja. Luettu 2016/08/08.
- Vaismoradi M, Turunen H & Bondas T (2013) Content analysis and thematic analysis: Implications for conducting a qualitative descriptive study. *Nursing and Health Sciences* 15(3): 398–405. Www-dokumentti. <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/nhs.12048/full> Ei päivitystietoja. Luettu 2016/08/16.
- Valtioneuvosto (2016) Hallitusohjelman toteutus, hyvinvointi ja terveys. Www-dokumentti. <http://valtioneuvosto.fi/hallitusohjelman-toteutus/hyvinvointi> Ei päivitystietoja. Luettu 2016/08/09.
- Webster B, Goodhand K, Haith M & Unwin R (2012) The development of service users in the provision of verbal feedback to student nurses in a clinical simulation environment. *Nurse Education Today* 32(2): 133–138. Www-dokumentti. <http://www.sciencedirect.com.pc124152.oulu.fi:8080/science/article/pii/S0260691711002528> Ei päivitystietoja. Luettu 2016/06/08.
- World Health Organization (2012) Empowering patients. Www-dokumentti. <http://www.euro.who.int/en/health-topics/noncommunicable-diseases/pages/news/news/2012/4/empowering-patients> Ei päivitystietoja. Luettu 2016/7/14

Taulukko 3. Kirjallisuuskatsauksessa mukana olevien tutkimuksien tekijät, otsikot, tutkittavat, metodit, päätulokset ja laatu.

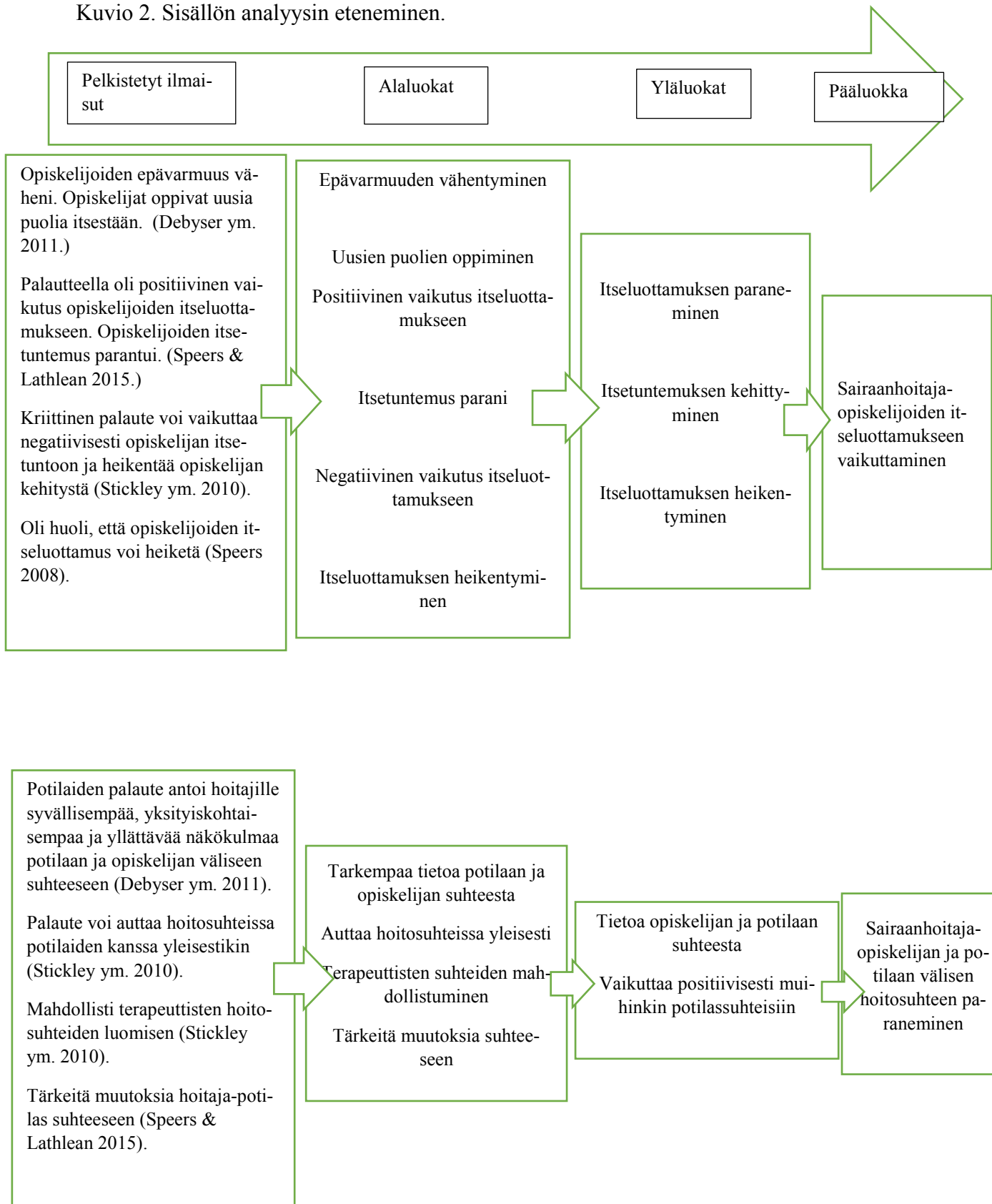
Tutkimuk- sen tekijät ja teko- vuosi	Tutkimuksen otsikko	Tutkimuksen ta- voite	Tutkittavat	Tutkimus- metodit	Päätulokset	Laatu (pisteet QARI- moduu- lilla arvi- oituna 0-10)
Speers Ja- ney 2008	Service user involvement in the assessment of a practice competency in mental health nursing- Stakeholders' views and recommendations.	Palveluiden käyttäjien, opettajien, sairaanhoitajien ja sairaanhoitajaopiskelijoiden näkemyksien selvittäminen potilaiden mukaan ottamisesta opiskelijoiden arviointiin	Viisi palveluiden käyttäjää, seitsemän opiskelijaa, neljä entistä opiskelijaa, kuusi ohjaajaa ja kaksi opettajaa	Puolistrukturoidut ryhmä- ja yksilöhaastattelut	Opiskelijat voivat oppia palautteesta, he saivat aitoa palautetta, opiskelijoiden haavoittuvuus ja potilaiden pelko antaa negatiivista palautetta	8
Stickley Theodore, Stacey Gemma, Pollock Kristian, Smith An- gie, Betinis Ja- net & Fair- bank Sarah 2010	The practice assessment of student nurses by people who use mental health services.	Selvittää näkemyksiä potilaiden mukaan ottamisesta opiskelijoiden arviointiin	16 Palvelujen käyttäjää, sairaanhoitajia (ei ollut ilmoitettu määrää), 15 sairaanhoitajaopiskelijaa	Puolistrukturoidut ryhmä- ja yksilöhaastattelut	Palaute vaikutti positiivisesti opiskelijoiden toimintaan, potilaan ja opiskelijan välinen hoitosuhde parani, potilaiden oli vaikea antaa negatiivista palautetta	8
Debyser Bart, Grypdonck Mieke, Defloor Tom &	Involvement of inpatient mental health clients in the practical train-	Mitkä olosuhteet tukevat potilaan antamaa palautetta opiskelijalle, auttaako käytännön mallin palautteen annossa,	Seitsemän asiakasta, kaksi sairaanhoitajaa, neljä sairaanhoitajaopiskelijaa,	Puolistrukturoitu haastattelu	Opiskelijoiden itsetuottamus kasvoi, potilaat tunsivat tulensa otetuiksi toisissaan, palautteen	8

Verhaeghe Sofie 2011	ing and assessment of mental health nursing students: Can it benefit clients and students?	kuinka laajasti potilaiden tulisi antaa palautetta?	kaksi opettajaa			antamisen ajankohta merkityksellinen	
Stacey Gemma, Stickley Theodore & Rush Brenda 2012	Service user involvement in the assessment of student nurses: A note of caution.	Kannattaako potilaita ottaa mukaan opiskelijoiden arviointiin ilman näyttöön perustuvaa tietoa?	16 palvelujen käyttäjää, sairaanhoitajia (määrää ei ollut ilmoitettu), 15 sairaanhoitajaopiskelijaa	Puolistrukturoidut ryhmä- ja yksilöhaastattelut		Ei haluttu antaa negatiivista palautetta, oli huoli potilaiden kyvyistä antaa palautetta, opiskelijat saivat itse päättää mitkä palautteet menivät ohjaajalle asti	6
Speers Ja- ney & Lathlean Judith 2015	Service user involvement in giving mental health students feedback on placement: A participatory action research study	Selvittää kokemuksia opiskelijoiden oppimisesta potilailta.	Seitsemän ohjaajaa, 14 palveluiden käyttäjää, yhdeksän opiskelijaa	Puolistrukturoidut ryhmä- ja yksilöhaastattelut, potilaiden antamat palautelomakkeet ja opiskelijoiden kirjoittamat itsearviointit		Potilaan ja hoitajan välinen suhde parani, potilaat kokivat tärkeäksi palautteenannon, opiskelijat oppivat palautteesta ja muuttivat toimintaansa sen mukaan	8
Haycock-Stuart Elaine, Donaghy Eddie & Darbyshire Chris 2016	Involving users and carers in the assessment of pre-registration nursing students' clinical nursing practice: a strategy for patient empowerment	Tutkia opettajien ja opiskelijoiden näkemyksiä potilaiden ja omaisten osallistumisesta arviointiin.	15 opettajaa ja 51 sairaanhoitajaopiskelijaa	Puolistrukturoidut yksilöhaastattelut		Potilaat eivät voi arvioida kaikkia opiskelijoilta vaadittavia taitoja, palautteen ei tulisi olla strukturoitua, potilaiden antama palaute oli tärkeä opiskelijoiden osallistumisen kannalta	8

and quality improvement?

McMahon -Parkes Kate, Chapman Linda & James Jayne 2016	The views of patients, mentors and adult field nursing students on patients' participation in student nurse assessment in practice.	Arvioida potilaiden, omaisten, ohjaajien ja opiskelijoiden kokemuksia potilaiden osallistumisesta opiskelijoiden arviointiin	Neljä potilasta, neljä sairaanhoitajaa, viisi sairaanhoitaja-opiskelijaa	Puolistrukturoidut haastattelut	Potilaan näköyksen tärkeys, opiskelijoiden itseluottamus kasvoi, potilaiden antaman palautteen aitoudesta otettiin huolissaan	8
---	---	--	--	---------------------------------	---	---

Kuvio 2. Sisällön analyysin eteneminen.

Kehittää opiskelijoiden käytännön taitoja (Haycock-Stuart ym. 2016).

Opiskelijat ajattelivat, että potilaiden tulisi voida vaikuttaa opiskelijoiden hoitotaitojen kehitykseen (Haycock-Stuart 2016).

Todisteet opiskelijan osaamisesta ja ammattimaisesta käytöksestä (McMahon-Parkes ym. 2016).

Potilaan näkökulma tarjosi mentorille ennalta-arvaamattomia näkemyksiä opiskelijan toimimiseen (McMahon-Parkes ym. 2016).

Potilaan palaute mahdollisti opiskelijoiden olemisen enemmän tietoisia potilaiden tarpeista (Debyser ym. 2011).

Kaikki opiskelijat tunsivat, että he oppivat (Speers & Lathlean 2015).

Opiskelijoiden oppimista korostettiin (Speers 2008).

Potilaiden näkökulman huomiointi auttoi terapeuttisen otteen oppimisessa. (Speers 2008).

He huomasivat moraalisia ongelmia tiimissä (Speers & Lathlean 2015).

Palautteen tuloksena tapahtui konkreettisia muutoksia käytöksessä (Speers & Lathlean 2015).

Antoi harjoitusta vaikeiden kysymysten esittämiseen (Speers & Lathlean 2015).

Potilaiden palautteella oli opiskelijoille suurempi vaikutus kuin ohjaajan tai opettajan palautteella (Speers & Lathlean 2015).

Opiskelijat arvostivat kommentteja kehityskohteista (McMahon-Parkes ym. 2016).

Palaute on käytettävissä opiskelijoiden ammatilliseen kehittymiseen (McMahon-Parkes ym. 2016).

Tullakseen vuorovaikutteisiksi ammatillisiksi (Speers & Lathlean 2015).

